

Rapport

Rapport over een klacht over Bureau Jeugdzorg.

Datum: 04 oktober 2011

Rapportnummer: 2011/290

Algemeen

1. Uit de relatie van verzoeker en een vrouw is in 2003 een zoon geboren, in dit rapport Niek genaamd. Deze relatie is op enig moment verbroken. In november 2004 deed verzoeker een melding over de zorgelijke opvoedingssituatie van Niek bij zijn moeder bij het Advies- en meldpunt Kindermishandeling. Kort daarna werd Niek alleen aangetroffen op een station van een grote stad. In de buggy van Niek trof de politie een briefje aan met daarop zijn naam en geboortedatum alsmede de naam van de vrouw, haar telefoonnummer en de naam van verzoeker. Niek werd door de politie overgedragen aan Bureau Jeugdzorg, die voor Niek een plek vonden in een crisispleeggezin. Het lukte Bureau Jeugdzorg niet direct om met de vrouw in contact te komen. Verzoeker bleek Niek niet te hebben erkend en ook geen gezag over hem te hebben zodat op dat moment niet duidelijk was of hij de vader van Niek was. Volgens Bureau Jeugdzorg gaf verzoeker ook zelf aan dit niet zeker te weten en eiste hij een DNA-onderzoek (hetgeen door verzoeker overigens wordt ontkend). Daarop verzocht Bureau Jeugdzorg de Raad voor de Kinderbescherming om met spoed onderzoek te doen naar de situatie van Niek. In dat kader vroeg de Raad aan de kinderrechter om Bureau Jeugdzorg Rotterdam te belasten met de voorlopige voogdij over Niek, welk verzoek werd toegewezen. Ook werd een voorlopige machtiging uithuisplaatsing afgegeven.

2. Uit het contact dat daarna met de vrouw tot stand kwam, werd duidelijk dat zij zichzelf op dat moment niet in staat achtte om voor Niek te zorgen maar hoopte dit in de toekomst wel weer te kunnen gaan doen. Verzoeker had inmiddels aangegeven graag voor Niek te willen zorgen. De moeder gaf echter aan niet te willen dat verzoeker Niek zou erkennen. Ook wilde zij niet dat Niek bij de moeder van verzoeker werd geplaatst. Daarom werd de rechter gevraagd Niek onder toezicht te stellen en te plaatsen in een pleeggezin.

3. In eerste instantie vonden er daarna begeleide bezoeken plaats met de vrouw en verzoeker tegelijkertijd. Vanaf 2005 werd besloten tot aparte begeleide bezoeken. Op dat moment verslechterde volgens Bureau Jeugdzorg de verstandhouding tussen verzoeker en Bureau Jeugdzorg omdat verzoeker het niet eens was met deze beslissing. Volgens verzoeker verslechterde de verstandhouding in de zomer van 2005 omdat Bureau Jeugdzorg toen liet blijken een verblijf van Niek bij verzoeker niet te willen overwegen. Er is toen een tijdlang geen contact geweest tussen verzoeker en Niek. Omdat verzoeker later het gezag over Niek aanvraagde, werd geprobeerd het contact tussen hem en Niek te herstellen. Dit lukte niet. In 2006 heeft verzoeker Niek erkend en daarna heeft hij het gedeelde ouderlijk gezag over hem verkregen.

4. In 2006 heeft de toenmalige gezinsvoogd verzoeker laten weten "in principe" achter zijn verzoek te staan om Niek in de nabije toekomst bij hem te plaatsen. Daarvoor moest verzoeker wel beschikken over gepaste huisvesting en meewerken aan het traject "terug naar huis" via pleegzorg. Eind 2006 zette Bureau Jeugdzorg alle contacten tussen verzoeker en Niek stop. Begin 2007 werd de bezoeksregeling verminderd naar een begeleid

bezoek van een keer in de drie weken van een uur. Verzoeker was het hiermee niet eens. Enige maanden daarna vroeg Bureau Jeugdzorg verzoeker om een schriftelijke akkoordverklaring met de voorgestelde bezoeksregeling waarna die weer opgestart kon worden. In juli 2008 vond er een gesprek plaats tussen Bureau Jeugdzorg en verzoeker waarin afspraken werden gemaakt over een begeleide bezoeksregeling van eenmaal in de 6 weken. In de brief waarin die afspraak wordt bevestigd staat tevens vermeld dat het perspectief vanuit Bureau Jeugdzorg voor Niek is, dat hij in het pleeggezin blijft wonen.

5. Eind 2008 werd de zaak volgens Bureau Jeugdzorg wegens ziekte van de gezinsvoogd overgedragen aan een andere gezinsvoogd. Volgens verzoeker is deze overdracht op zijn aandringen gebeurd omdat de gezinsvoogd niet goed zou functioneren en afspraken niet zou nakomen. De samenwerking tussen Bureau Jeugdzorg en verzoeker verliep vanaf dat moment beter. Er werd een begeleide omgangsregeling vastgesteld van eenmaal per vier weken een uur. Eind 2009 haalde verzoeker zijn zoon eenmaal per maand voor vijf uur op. In 2010 heeft de kinderrechter bepaald dat de vraag moet worden beantwoord waar Niek het beste kan opgroeien: in het huidige pleeggezin of bij zijn ouders? Hiernaar is onderzoek verricht door een onderzoeksbureau. De rechter heeft uiteindelijk in 2011 de ondertoezichtstelling en uithuisplaatsing van Niek opnieuw verlengd.

Klachtbehandeling bij Bureau Jeugdzorg

6. Op 31 maart 2010 diende verzoeker klachten in bij de klachtencommissie van Bureau Jeugdzorg. Op 5 juli 2010 deed de klachtencommissie uitspraak. Daarin overwoog zij als eerste dat het de klachtencommissie was opgevallen dat verzoeker en Bureau Jeugdzorg een geheel andere voorstelling hadden van hetgeen in het verleden was gebeurd. Nu de klachten van verzoeker in belangrijke mate samenhangen met deze verschillen, sprak de commissie de hoop uit dat verzoeker en Bureau Jeugdzorg tot een "gezamenlijke geschiedschrijving" zouden komen waarin ook aangegeven zou kunnen worden op welke punten een verschillende visie bestond. Ten aanzien van de klachten van verzoeker oordeelde de klachtencommissie dat Bureau Jeugdzorg op de volgende punten geen verwijt kon worden gemaakt:

dat pas in december 2006 een bezoeksregeling tussen Niek en de moeder van verzoeker werd vastgesteld;

dat Bureau Jeugdzorg de contacten tussen verzoeker en Niek in 2006 had stilgelegd;

dat verzoeker niet in de gelegenheid is gesteld de stilgelegde bezoeken in te halen;

dat verzoeker om schriftelijke instemming met de voorgestelde omgangsregeling is gevraagd alvorens deze op te starten;

de gezinsvoogd haar belofte de mogelijkheden van een terugkeer naar verzoeker te onderzoeken niet is nagekomen;

dat het terug-naar-huis-traject is gestopt;

dat er disproportioneel belang zou zijn gehecht aan de opvattingen van de moeder;

dat verzoeker niet is betrokken bij de therapie aan de pleegouders.

De klachten dat Bureau Jeugdzorg niet heeft gereageerd op een brief van verzoeker van 1 maart 2007, dat verzoeker in verschillende verzoekschriften als 'overige belanghebbende' is aangemerkt in plaats van 'ouder belast met gezag' en hij pas na vier jaar zijn dossier mocht inzien, achtte de klachtencommissie gegrond.

Ook concludeerde de klachtencommissie dat Bureau Jeugdzorg bij de rechter ten onrechte de indruk heeft gewekt dat verzoeker het liet afweten op de verjaardag van Niek terwijl Bureau Jeugdzorg had besloten de contacten tussen verzoeker en Niek te stoppen.

7. In reactie op de uitspraak van de klachtencommissie bood de directeur van Bureau Jeugdzorg verzoeker in een brief van 15 juli 2010 excuses aan voor het feit dat verzoekers brief van 1 maart 2007 niet was beantwoord en dat hij in het indicatiebesluit als 'overige belanghebbende' was aangemerkt. Beide punten waren inmiddels besproken met de manager, aldus de directeur. Ook was met haar afgesproken dat zij er actief voor zou zorgen dat verzoeker inzage zou krijgen in zijn dossier.

Klacht bij de Nationale ombudsman

8. Op 17 augustus 2010 ontving de Nationale ombudsman een brief van verzoeker waarin hij aangaf dat hij ontevreden was met de uitspraak van de klachtencommissie van Bureau Jeugdzorg en de daaropvolgende reactie van de directeur. Die onvrede lag er met name in dat Bureau Jeugdzorg volgens verzoeker steeds het uitgangspunt heeft gehanteerd dat zijn zoon niet bij hem kon en kan opgroeien. Verzoeker is van mening dat Bureau Jeugdzorg in rapportages en indicatiebesluiten ten onrechte steeds een zeer negatief beeld van hem heeft geschetst. Verder gaf hij aan dat de Raad al in een rapport van 2005 had aangegeven dat er onderzoek moest komen naar de vraag of Niek weer bij verzoeker zou kunnen wonen. Daarmee heeft Bureau Jeugdzorg nooit wat gedaan, aldus verzoeker. Al die tijd heeft Bureau Jeugdzorg zijn zoontje van hem weggehouden en hem daarmee de kans ontnomen om vader te kunnen zijn voor zijn zoontje. Verzoeker vindt de uithuisplaatsing van zijn zoontje volstrekt onnodig en overbodig nu hij zelf prima in staat is om voor hem te zorgen.

9. Verder vindt verzoeker dat hij door Bureau Jeugdzorg nooit is erkend als de vader van Niek. Hij is niet betrokken bij de hulpverlening aan hem en werd ook steeds buiten de onderzoeken gehouden die plaatsvonden naar de vraag waar Niek het beste kon opgroeien. Kwalijk vindt hij ook dat hij niet is betrokken bij de opvoeding van Niek, zoals de schoolkeuze, zijn hobby's, voortgang op school en verdere ontwikkeling. Hij stelt consequent buiten beslissingen omtrent Niek te zijn gehouden, zelfs nadat hij hem had

erkend en het gezag had verkregen.

10. Verzoeker liet weten dit alles onacceptabel te vinden. Hij vroeg de Nationale ombudsman om een onderzoek naar zijn klacht in te stellen. De Nationale ombudsman stelde vervolgens onderzoek in naar de volgende klacht:

De zoon van verzoeker staat vanaf 2004 onder toezicht van Bureau Jeugdzorg en verblijft sindsdien in het kader van een uithuisplaatsing in een pleeggezin. Verzoeker klaagt erover dat Bureau Jeugdzorg nooit serieus heeft gekeken naar de mogelijkheid zijn zoon bij hem te laten wonen. Volgens verzoeker heeft Bureau Jeugdzorg altijd een negatief beeld over hem geschetst en geen onderzoek verricht naar zijn mogelijkheden zijn zoon op te vangen. Verzoeker voelt zich hierdoor als vader buiten spel gezet.

Zienswijze Bureau Jeugdzorg

11. In reactie op de klacht van verzoeker gaf Bureau Jeugdzorg aan deze klacht niet gegrond te vinden. Bureau Jeugdzorg heeft in de eerste jaren wel degelijk gekeken naar de mogelijkheid om Niek weer thuis te plaatsen. Vanwege de slechte relatie tussen de beide ouders en de spanningen die dit opleverde, het feit dat de moeder van Niek een groot deel van de tijd bij verzoeker verbleef en vanwege het feit dat verzoeker zelf aangaf dat hij zijn leven nog op orde aan het brengen was en het feit dat het contact tussen hem en Niek nog afstandelijk was, concludeerde Bureau Jeugdzorg dat verzoeker Niek onvoldoende basisveiligheid en structuur kon bieden. Bovendien nam verzoeker ten aanzien van de verblijfplaats van Niek op dat moment steeds wisselende standpunten in. Zo wilde hij eerst dat Niek bij zijn oma (de moeder van verzoeker) zou opgroeien hetgeen de moeder van Niek niet wilde. Later, in medio 2005, gaf hij zijn goedkeuring aan het laten opgroeien van Niek in het pleeggezin. In 2005 was plaatsing van Niek bij verzoeker overigens ook niet mogelijk omdat hij Niek niet had erkend en geen gezag had. De moeder van Niek, die wel het gezag had, stemde ook niet in met een plaatsing van Niek bij verzoeker, zoals door verzoeker was verzocht. Door de ambivalente houding van de moeder ten aanzien van verzoeker en het feit dat verzoeker geen gezag had en Niek niet had erkend is besloten Niek in een pleeggezin te plaatsen. Vervolgens had verzoeker in 2006 aangegeven dat hij de komende 1 à 2 jaar niet voor Niek kon zorgen in verband met zijn studie en het gebrek aan financiën.

12. Op een gegeven moment was het Bureau Jeugdzorg duidelijk dat verzoeker Niek wel wilde verzorgen en opvoeden. Daartoe moest verzoeker eerst laten zien dat hij die verantwoordelijkheid aankon. Verzoeker was het hiermee niet eens. Hij weigerde zich dan ook te houden aan de gemaakte afspraken, niet alleen met Bureau Jeugdzorg maar ook bijvoorbeeld met Pleegzorg. Zo kwam hij bij geplande bezoeken te laat of helemaal niet opdagen, ging hij weg zonder afscheid te nemen, ging hij niet in op signalen van Niek en uitte hij zijn onvrede over de gang van zaken naar pleegouders. Daarop is besloten het terugkeer- naar- huis-programma te beëindigen.

13. Er is steeds opnieuw geïnvesteerd in de contacten tussen verzoeker en Niek, aldus Bureau Jeugdzorg. Door de houding van verzoeker was dit niet gemakkelijk. Meerdere keren heeft verzoeker het contact verbroken omdat hij het niet eens was met de voorwaarden die Bureau Jeugdzorg aan de omgangscontacten stelde. Bureau Jeugdzorg maakte daaruit op dat verzoeker niet in staat was zijn eigen belang ondergeschikt te maken aan het belang van Niek. Ook uit een in 2007 uitgevoerd psychologisch onderzoek werd duidelijk dat Niek gebaat was om in het pleeggezin op te groeien.

14. In januari 2009 is een andere gezinsvoogd aangesteld omdat verzoeker geen vertrouwen had in de gezinsvoogd. Er werd een omgangsregeling van een begeleid bezoek van een uur per vier weken afgesproken. Ook toen werd aangegeven dat het uitgangspunt was dat Niek in het pleeggezin zou blijven wonen.

De samenwerking verliep met het aantreden van de nieuwe gezinsvoogd beter alhoewel verzoeker het oneens bleef met de gang van zaken in het verleden. Het is ook niet gelukt om tot een, door de klachtencommissie, aanbevolen "gezamenlijke geschiedschrijving" te komen, omdat er geen overeenstemming kon worden bereikt tussen verzoeker en Bureau Jeugdzorg over hoe dingen waren gelopen. De onvrede van verzoeker over de gang van zaken in het verleden speelt nog steeds een grote rol, zo bleek ook in een laatste gesprek met hem.

15. Begin 2011 was besloten tot een uitgebreid, onafhankelijk psychologisch onderzoek bij Niek met daarin de centrale vraag waar hij het beste kon opgroeien, bij zijn vader of in het pleeggezin waar hij nu woonde.

16. Bureau Jeugdzorg gaf aan van aanvang af wel degelijk te hebben gekeken naar de mogelijkheden om Niek bij zijn vader op te laten groeien. Dit is uiteindelijk niet in het belang van Niek geacht. De kinderrechter heeft de beslissingen van BJZ steeds beoordeeld en dus ook de uithuisplaatsing gefiatteerd. Verzoeker heeft daartegen nooit hoger beroep ingesteld.

Reactie van verzoeker

17. In antwoord op de reactie van Bureau Jeugdzorg gaf verzoeker aan zich niet te herkennen in het door Bureau Jeugdzorg van hem geschetste beeld. Zo geeft hij aan zich nooit ambivalent te hebben getoond ten aanzien van de verblijfplaats van Niek. Hij heeft vanaf het begin duidelijk gemaakt dat hij wilde dat Niek bij hem zou opgroeien. Hij zou ook nooit hebben gezegd dat hij eerst zijn leven op de rails wilde krijgen. Ingestemd met het verblijf van Niek in een pleeggezin, heeft hij ook niet. Vanaf eind 2003 tot eind 2004 geeft hij aan regelmatig contact te hebben gehad met Niek en ook financieel te hebben bijgedragen. Bureau Jeugdzorg heeft een uitbreiding van die contacten en een terugkeer van Niek naar huis echter altijd belemmerd omdat zij vanaf het begin af aan een onterecht, negatief beeld van verzoeker hadden dat zij nooit met feiten hebben onderbouwd.

18. In reactie op het toegestuurd verslag van bevindingen liet verzoeker weten dat hij graag nog het volgende wilde opmerken:

- In de buggy van Niek werd niet het telefoonnummer van zijn moeder aangetroffen maar het nummer van verzoeker. Tussen verzoeker en de moeder was op 29 november 2004 de afspraak gemaakt dat Niek op 30 november 2004 aan verzoeker zou worden overgedragen.

- In 2005 heeft Bureau Jeugdzorg de contacten stilgelegd op basis van onjuiste informatie van de pleegmoeder, inhoudende dat verzoeker had gezegd dat de moeder bij een bezoek aanwezig zou zijn. Dit berustte op een misverstand. Onder druk van de dreiging van een kort geding, herstelde Bureau Jeugdzorg volgens verzoeker toen het contact. Later heeft Bureau Jeugdzorg de contacten opnieuw eenzijdig en zonder gegronde reden stilgelegd, evenals het terugkeer-naar-huis-traject. De communicatie vanuit Bureau Jeugdzorg lag maanden stil en afspraken werden niet nagekomen.

- Voordat verzoeker zich tot de klachtencommissie wendde, had hij eerst geprobeerd met de teamleider in gesprek te komen. Volgens verzoeker had de teamleider hieraan geen gehoor gegeven.

- Verzoeker vindt het niet juist dat nooit door een onafhankelijke partij is onderzocht of, en zo ja, welke vorm van hulpverlening noodzakelijk was. Dit werd steeds gedaan door Bureau Jeugdzorg zelf, zo ook het in 2010 door de rechter gelaste onderzoek naar de beste verblijfplaats voor Niek. Deze onderzoeken waren zeer beperkt en van één onderzoek concludeerde de Raad voor de Kinderbescherming in 2011 dat de conclusies niet bruikbaar waren vanwege de onduidelijke methodiek. Verder is in alle onderzoeken en bij alle beslissingen steeds buiten beschouwing gelaten dat verzoeker Niek in de periode van december 2003 tot november 2004 heeft verzorgd, dus bijna 1 jaar lang!

- De argumenten van Bureau Jeugdzorg dat de moeder nog enige tijd bij verzoeker woonde nadat Niek op het station was aangetroffen, dat hij gezegd zou hebben dat hij eerst zijn leven op orde moest krijgen, dat de contacten tussen hem en Niek niet goed verliepen en dat hij in 2005 toestemming zou hebben gegeven voor het verblijf van Niek in het pleeggezin werpt hij verre van zich. Vanaf het begin was het Bureau Jeugdzorg duidelijk dat verzoeker voor Niek wilde zorgen. Zo was hij op de avond dat Niek in november 2004 werd aangetroffen op het politiebureau aanwezig. De verschillende medewerkers van Bureau Jeugdzorg (gezinsvoogden, teamleiders, jurist en directeur) spreken elkaar ook tegen over de bewering dat was gekeken naar de mogelijkheden om Niek bij verzoeker op te laten groeien. Pas in 2011 was door Bureau Jeugdzorg openlijk toegegeven dat een plaatsing van Niek bij verzoeker niet meer aan de orde was. Daarvoor was daar officieel nog geen sprake van. Om die reden heeft verzoeker nooit eerder dan 2011 hoger beroep ingesteld tegen de uitspraken van de rechter.

Relevante informatie uit de stukken

19. In het plan van aanpak van Bureau Jeugdzorg van 28 juni 2005 staat onder andere vermeld dat verzoeker zich ambivalent opstelt ten aanzien van zijn vaderrol. Enerzijds is hij zeer betrokken en voelt hij zich verantwoordelijk voor Niek, anderzijds zou hij door middel van een DNA-test vast willen laten stellen dat hij de vader is. Verder zou moeder hebben aangegeven niet te willen dat Niek bij de moeder van verzoeker zou gaan wonen; moeder was het wel eens met de plaatsing van Niek in het pleeggezin. Ouders hadden tot mei 2005 een omgangsregeling van 1 keer in de 14 dagen een gezamenlijk begeleid bezoek van 1 uur. Vanwege hun problematische relatie en de spanningen die dit bij Niek teweeg bracht, werd besloten de bezoeken voortaan apart te laten plaatsvinden.

Verzoeker was het daarmee niet eens. De gezinsvoogd concludeerde dat beide ouders

op dat moment niet in staat waren om Niek voldoende basisveiligheid en structuur te bieden. In de komende tijd zou onderzocht worden of plaatsing bij moeder haalbaar is. Als doel op korte termijn werd verder onder andere genoemd dat Niek contact met zijn vader heeft.

20. In een contactjournaal van 10 februari 2006 staat vermeld dat vader gezegd zou hebben dat hij komende 1 à 2 jaar niet voor Niek kan zorgen in verband met zijn studie en financiën.

21. In een contactjournaal van 23 november 2006 staat vermeld dat er een onderzoek wordt aangevraagd om de ontwikkeling van Niek duidelijk te krijgen en de pedagogische vaardigheden van vader.

22. Kort nadien, zo blijkt uit de contactjournalen, worden de bezoeken tussen Niek en verzoeker stopgezet. Bureau Jeugdzorg probeert na een gesprek met de teamleider de bezoeken te hervatten. Verzoeker moet hierbij van tevoren wel aangeven of hij zich hiermee akkoord verklaart. Volgens Bureau Jeugdzorg maakte verzoeker van dat aanbod geen gebruik.

23. In het pleegzorgplan van 9 januari 2007 staat onder andere vermeld dat verzoeker altijd betrokken is geweest bij Niek maar moeilijk invulling kan geven aan de bezoeken. Verzoeker zou buiten de afspraken met Bureau Jeugdzorg en pleegzorg om bij pleegouders hebben aangegeven dat hij moeder wilde meenemen voor een bezoek aan Niek. De pleegzorgwerker heeft toen verzoeker schriftelijk laten weten dat er eerst een gesprek moest komen voordat de bezoeken zouden worden hervat. Verzoeker was het hiermee niet eens waardoor de bezoeken lang hebben stilgelegen. Na een gesprek zijn de bezoeken uiteindelijk hervat. Verzoeker kwam toen vaak te laat of reageerde niet voldoende op Niek. Nadat tijdens een nieuw overleg met onder andere de advocaat van verzoeker erbij, tot nieuwe afspraken werd gekomen, kwam verzoeker opnieuw niet

opdagen omdat hij het niet eens was met de gemaakte afspraken. Niek was hierdoor erg van slag. Verzoeker had wel aangegeven voor Niek te willen zorgen. Bureau Jeugdzorg en Pleegzorg stonden achter dit verzoek mits vader zich aan de afspraken zou houden zoals vermeld in de brief aan verzoeker van 5 oktober 2006. In die brief staat vermeld dat Bureau Jeugdzorg in principe achter het verzoek staat maar dat een vereiste is dat verzoeker gepaste huisvesting heeft en meewerkt aan het traject "terug naar huis" via pleegzorg. Afhankelijk van de reactie van Niek tijdens dit traject en de opvoedingsvaardigheden c.q. mogelijkheden van verzoeker ten aanzien van de opvoeding van Niek, zou in overleg indien mogelijk, plaatsing van Niek bij verzoeker gerealiseerd kunnen worden.

24. In de rechterlijke beschikking van 12 maart 2007 staat dat Bureau Jeugdzorg ter zitting heeft aangegeven dat het terug-naar-huis-traject was ingezet maar weer was stilgelegd omdat verzoeker niet was verschenen bij het vervolgoverleg en omdat hij het niet eens was met het beleid van Bureau Jeugdzorg. Ook had hij zich niet gehouden aan de afspraak die ten aanzien van het bezoek op Niek's verjaardag was gemaakt (zoals de klachtencommissie later heeft aangegeven heeft Bureau Jeugdzorg de rechter op dit punt onjuist geïnformeerd omdat Bureau Jeugdzorg op dat moment de bezoeken had stilgelegd; N.o.). Verzoeker was een nieuwe bezoekregeling aangeboden maar hiermee was hij het niet eens. Om het traject van thuisplaatsing tot een goede einde te brengen was verzoeker er door Bureau Jeugdzorg op gewezen dat hij voor 100% mee moest werken en zich aan de gemaakte afspraken moest houden. De kinderrechter sloot zich hierbij aan en oordeelde dat verzoeker goed moest samenwerken met alle betrokkenen en zich moest houden aan de bezoekregeling waarbij het belang van Niek voorop diende te staan. Tot nu toe, zo vond de kinderrechter, was niet gebleken dat verzoeker daartoe bereid was en daaraan uitvoering gaf.

25. In een brief van Bureau Jeugdzorg van 13 juni 2007 aan verzoeker staat dat hij zonder aankondiging en tegen de afspraken in, is verschenen op een begeleid bezoek van Niek met zijn oma.

26. Uit een brief van 7 juli 2008 van Bureau Jeugdzorg aan verzoeker blijkt dat begin juli 2008 een gesprek heeft plaatsgevonden tussen verzoeker en Bureau Jeugdzorg waarin tot een begeleide omgangsregeling van eenmaal in de 6 weken is gekomen. Het perspectief voor Niek, zo staat daarin verwoord, is dat hij in het pleeggezin blijft wonen.

27. In augustus 2007 is het psychologische onderzoek van Niek afgerond.

28. Bureau Jeugdzorg stuurde verzoeker op 5 februari 2009 een brief waarin staat dat met ingang van februari 2009 een begeleide bezoekregeling van eenmaal per vier weken zal plaatsvinden. Het perspectief voor Niek, zo staat daarin opnieuw verwoord, is dat hij in het pleeggezin blijft wonen.

29. In de evaluatie van het hulpverleningsplan van pleegzorg van 8 april 2009 staat dat verzoeker met ingang van februari 2009 Niek eenmaal per vier weken mag bezoeken.

In mei 2009 zou deze regeling worden uitgebreid naar een begeleid bezoek van eenmaal in de drie weken van 1,5 uur.

30. Uit het contactjournaal blijkt dat in augustus 2009 een bezoekenregeling wordt afgesproken van een keer in de maand een paar uur, onbegeleid.

31. In het contactjournaal van 1 oktober 2009 staat vermeld: "er is nog geen zicht op een terugplaatsing".

32. Uit een contactjournaal van 23 november 2009 wordt duidelijk dat verzoeker tijdens een gesprek met de gezinsvoogd heeft aangegeven het niet eens te zijn met het feit dat Niek niet bij hem kan wonen.

33. De contactjournaals geven verder aan dat in 2010 verzoeker Niek één keer per maand voor zes uur onbegeleid mag zien; in januari 2010 geeft de gezinsvoogd aan dat een persoonlijkheidsonderzoek wordt aangevraagd om te kijken waar Niek het beste kan opgroeien.

Het oordeel van de Nationale ombudsman

Toetsingskader

34. Alvorens tot een oordeel te komen over de klacht van verzoeker wordt allereerst uiteengezet in hoeverre de Nationale ombudsman bevoegd is om het handelen van Bureau Jeugdzorg te beoordelen. De Nationale ombudsman mag namelijk geen uitspraken doen over de uitgesproken ondertoezichtstelling en de uithuisplaatsing van Niek. Deze uitspraken zijn voorbehouden aan de rechter. De Nationale ombudsman dient deze rechterlijke overwegingen in acht te nemen. De beantwoording van de vraag waar Niek het beste kan opgroeien is dan ook niet aan de Nationale ombudsman. Verder beoordeelt de Nationale ombudsman inhoudelijke beslissingen van professionele instanties als Bureau Jeugdzorg en de Raad voor de Kinderbescherming in beginsel op terughoudende wijze. Voor de beoordeling van de pedagogische inzichten en de deskundigheid van professionals is het klachtrecht immers niet bedoeld. Dit neemt niet weg dat wel kan worden getoetst of, en zo ja, op welke wijze Bureau Jeugdzorg verzoeker heeft gezien als mogelijke opvoeder van Niek en hem als vader heeft betrokken bij de uitvoering van de uitgesproken kindbeschermingsmaatregelen.

Behoorlijkheidsvereiste

35. Het herstel van de relatie tussen ouder(s) en kind vormt nogal eens een speerpunt in de bemoeienis van Bureau Jeugdzorg met een gezin. De wens van de ouder is daarbij

uiteraard belangrijk, maar bij de poging tot herstel van de relatie staat het belang van het kind bij Bureau Jeugdzorg altijd voorop.

Het vereiste van professionaliteit houdt in dat medewerkers van een overheidsinstantie met een bijzondere training of opleiding jegens burgers overeenkomstig de standaarden van hun beroepsgroep handelen. Dit uitgangspunt geldt ook voor medewerkers van instanties die overheidstaken verrichten, zoals Bureau Jeugdzorg. Dit houdt in voor medewerkers van jeugdzorginstellingen die zorg dragen voor kinderen die onder toezicht zijn gesteld dat zij hun denken en doen laten bepalen door het besef dat zij de eerstverantwoordelijke zijn voor de kinderen (en hun belangen). Daarnaast dienen zij ook de ouders ondanks het verlies van een deel van hun verantwoordelijkheid ten opzichte van de kinderen behoorlijk te behandelen en te betrekken bij beslissingen rond de kinderen zolang dat niet in tegenspraak is met de belangen van de kinderen. Het belang van het kind vergt ook dat de gezinsvoogd zich inspant om tot een goede werkrelatie met de ouders te komen. In dat kader mag worden verwacht dat de medewerkers van Bureau Jeugdzorg, indien nodig, open staat voor methoden tot verbetering van die werkrelatie, zodat de ouders waar mogelijk toch kunnen worden betrokken bij de beslissingen betreffende hun kinderen.

36. De kern van verzoekers klacht is dat vanaf het moment dat Bureau Jeugdzorg bemoeienis kreeg met Niek, hij (ten onrechte) niet in beeld is geweest als mogelijke opvoeder van zijn zoon. Verzoeker stelt dat Bureau Jeugdzorg steeds bewust allerlei nieuwe voorwaarden heeft gesteld aan een terugkeer van Niek naar hem. Daarnaast houdt hij Bureau Jeugdzorg verantwoordelijk voor de verstoorde communicatie tussen hen beiden. De vraag is of Bureau Jeugdzorg op deze punten wel of niet behoorlijk heeft gehandeld. Voor het antwoord op die vraag is het volgende van belang.

37. Niek werd eind 2004 aangetroffen in een zeer zorgelijke situatie, zijn moeder had hem achtergelaten op een station in een grote stad. Prioriteit voor Bureau Jeugdzorg op dat moment was om een veilige situatie voor Niek te creëren. Dit is gebeurd door hem onder te brengen in een pleeggezin. Vervolgens hebben de Raad voor de Kinderbescherming en Bureau Jeugdzorg onderzoek gedaan naar de (opvoedings)-situatie van Niek waarbij ook verzoeker in beeld kwam. Uit die eerste contacten werd duidelijk dat verzoeker geen juridische relatie met Niek had (Niek was niet door hem erkend en hij had ook geen gezag over Niek). De vraag was dan ook welke rol verzoeker in het leven van Niek had gespeeld en vervolgens ook verder kon en wilde spelen en hoe de moeder hier tegenover stond. Omdat moeder ten opzichte van verzoeker een ambivalente houding innam, was een verblijf van Niek bij verzoeker op dat moment voor Bureau Jeugdzorg niet aan de orde. De Nationale ombudsman acht dit begrijpelijk nu op dat moment nog niet duidelijk was welke rol de moeder in het leven van Niek wilde en kon spelen en op welke manier verzoeker in relatie tot Niek stond. In elk geval stond vast dat zij de moeder van Niek was en daarom voor hem belangrijk was. Op dat moment kon Bureau Jeugdzorg de wens van de moeder dus niet negeren. Dit zou op dat moment tot een (verdere) verstoring van de relatie tussen

Niek en zijn moeder kunnen leiden die niet in zijn belang was.

38. Omdat er veel vragen waren over de ouders van Niek en in welke relatie zij tot hem stonden, is een ondertoezichtstelling en uithuisplaatsing verzocht en door de rechter uitgesproken. Deze beslissingen zijn door de rechter steeds opnieuw verlengd. Indien sprake is van een ondertoezichtstelling is het niet meer aan de ouders om te bepalen wat het beste is voor het kind, daarover beslist in dat geval de gezinsvoogd. Bureau Jeugdzorg beslist bij een ondertoezichtstelling over de beste aanpak voor de kinderen en moet in dit kader met ouders redelijke afspraken maken waaraan die ouders zich vervolgens moeten houden. Zoals ook de rechter (onder andere in de uitspraak van 24 maart 2008) heeft geoordeeld, was het dus belangrijk dat verzoeker binnen die ondertoezichtstelling samenwerkte met alle betrokken instanties. Dit betekende dat verzoeker behoorde te voldoen aan de normen die Bureau Jeugdzorg stelde aan verantwoorde zorg voor Niek en dus niet zelf meer kon bepalen wat nodig was voor Niek.

39. Verzoeker is vanaf het eerste moment bij Bureau Jeugdzorg in beeld geweest als direct betrokkene bij Niek. Om die reden kreeg hij al snel begeleide omgang met Niek. In eerste instantie tegelijkertijd met de moeder maar na verloop van tijd gaf Bureau Jeugdzorg aan deze contacten voor het welzijn van Niek voortaan apart te laten plaatsvinden. Korte tijd later verslechterde de verstandhouding tussen Bureau Jeugdzorg en verzoeker omdat verzoeker het niet eens was met de zienswijze en beslissingen van Bureau Jeugdzorg. Hij wilde zich dan ook niet akkoord verklaren met de voorwaarden die Bureau Jeugdzorg aan de omgang stelde. Daardoor is er een tijdlang geen omgang geweest. Later heeft de houding van verzoeker, zoals uit de contactjournaals en het pleegzorgplan blijkt, zowel bij de pleegouders als bij Niek tot spanning en onrust geleid. Hierop heeft Bureau Jeugdzorg op gepaste wijze gereageerd door steeds opnieuw aan verzoeker in persoonlijke gesprekken aan te geven aan welke afspraken hij zich moest houden om de bezoeken voor Niek zo goed mogelijk te laten verlopen. Die afspraken waren gericht op datgene wat Niek nodig om zich veilig te voelen en zich goed te kunnen ontwikkelen en daarmee redelijk. Van verzoeker kon dan ook worden gevraagd zich hieraan te houden. Op het moment dat dit niet lukte kon Bureau Jeugdzorg beslissen de omgang tijdelijk te staken. Het was immers aan verzoeker om door de samenwerking met Bureau Jeugdzorg en de pleegzorgaanbieder hen het vertrouwen te geven dat hij in staat was opvoedingsverantwoordelijkheid te dragen en hen te laten zien dat hij in staat was zijn eigen belang ondergeschikt te maken aan het belang van Niek.

40. De Nationale ombudsman is verder van oordeel dat Bureau Jeugdzorg zich steeds bewust is geweest van de wens van verzoeker om Niek bij hem te laten wonen. Uitgangspunt van Bureau Jeugdzorg is dan ook steeds geweest om contact tussen Niek en verzoeker te onderhouden en, indien nodig, te herstellen. Verder stond Bureau Jeugdzorg in 2007 positief tegenover een terugkeer van Niek naar vader. Dat het hier uiteindelijk niet van is gekomen ziet de Nationale ombudsman niet als schending van een afspraak maar van een proces met veranderende omstandigheden, met name door de

(zowel uit de stukken van Bureau Jeugdzorg als van pleegzorg en de rechterlijke uitspraken naar voren komende) weinig coöperatieve opstelling van verzoeker, dat in eerste instantie steeds noopte tot het zoeken naar oplossingen voor de ontstane problemen en uiteindelijk tot het innemen van een ander standpunt, namelijk dat het beter voor Niek was hem op te laten groeien in het pleeggezin. Zoals ook mocht worden verwacht, heeft Bureau Jeugdzorg verzoeker steeds in gesprekken en schriftelijk van dit nieuwe standpunt op de hoogte gebracht. De Nationale ombudsman is van oordeel dat Bureau Jeugdzorg daarin professioneel handelt en dat verzoeker had moeten begrijpen dat de afspraken met Bureau Jeugdzorg in het kader van het terugkeer traject een inspanningsverplichting betroffen waarbij het welzijn van Niek steeds voorop stond. Het was aan verzoeker om zich aan die afspraken te houden. De Nationale ombudsman deelt de mening van verzoeker dan ook niet dat Bureau Jeugdzorg steeds een negatieve mening over hem had die een terugkeer van Niek naar hem in de weg heeft gestaan. Verzoeker draagt daarvoor zelf de verantwoordelijkheid. Wellicht dat deze mening van verzoeker mede is gevoed doordat Bureau Jeugdzorg de rechter onjuist heeft voorgelicht over de situatie rondom de verjaardag van Niek. Dit is inderdaad niet juist en voor verzoeker zeer grievend geweest; ten onrechte is hierdoor de indruk ontstaan dat verzoeker het op de verjaardag van Niek had laten afweten. Deze misstap laat echter onverlet dat verzoeker Bureau Jeugdzorg niet het benodigde vertrouwen heeft gegeven dat hij de opvoeding van Niek op zich kon nemen.

De onderzochte gedraging is dan ook behoorlijk.

Conclusie

De klacht over de onderzochte gedraging van Bureau Jeugdzorg is niet gegrond.

De Nationale ombudsman,

dr. A.F.M. Brenninkmeijer

2

2010.09270

de Nationale ombudsman